

A בס"ד
Intro
Today we will learn בע"ה of דף פ"ז בבא בתרא
Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's Halachah of
המוכר יין ושמן לחבירו
והוקרו או שהוזלו

If a person sold someone wine or oil and they agreed to a price, but then the market price increased or decreased, whether or not they can retract depends on whether the measuring in the borrowed utensil was completed or not.

וחייב להטיף לו שלש טיפין

If the seller was a בעל הבית, private person, he is required to pour three extra drops of wine and oil for the לוקח.
And there's a Machlokes as to whether this Halachah also applies to a חנוני, a storekeeper.

The מחלוקת חכמים ורבי יהודה regarding
השולח את בנו אצל חנווני ופונדיון בידו
ומדד לו באיסר שמן ונתן לו את האיסר
שבר את הצלוחית ואבד את האיסר

A person sent his son, a child, to a storekeeper with a פנדיון, worth two איסר, to purchase one איסר of oil. The storekeeper sent back with the child one איסר of oil, and one איסר change, and then the child broke the jug of oil and lost the איסר;

The חכמים hold
חנווני חייב

The storekeeper is liable to reimburse the בעל הבית for all three items, the oil, the איסר, and the צלוחית, because לאודועי שדריה

The חנווני is responsible, because the בעל הבית sent the child only to notify the חנווני of the sale, but he did not want him to send the items back with the child, but rather with a responsible person.

רבי יהודה פוטר
שעל מנת כן שלחו

holds the storekeeper is exempt from reimbursement, because לשדורי ליה שדריה

The father is responsible, as he sent the child to also bring back the items, and the חנווני merely fulfilled his wishes.

B And the explanations to their Machlokes regarding the צלוחית;

They disagree in שמואל's Halachah of
הנוטל כלי מן האומן על מנת לבקרו
ונאנס בידו חייב

If a potential buyer took an item from a craftsman with the intention to possibly buy it and broke it accidentally, he is liable for the item.

OR

ובשואל שלא מדעת קא מיפלגי

They disagree regarding the status of one who uses someone else's item without permission, is he considered a שואל or only a גולן?

A
המוכר יין ושמן לחבירו
והוקרו או שהוזלו

וחייב להטיף לו
שלש טיפין

השולח את בנו אצל חנווני
ופונדיון בידו
ומדד לו באיסר שמן
ונתן לו את האיסר
שבר את הצלוחית
ואבד את האיסר

רבי יבוארה

פוטר

שעל מנת כן שלחו
לשדורי ליה שדריה

חכמים

חנווני חייב

לאודועי שדריה

B
צלוחית

הנוטל כלי מן האומן
על מנת לבקרו
ונאנס בידו חייב

ובשואל שלא מדעת
קא מיפלגי

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah
המוכר יין ושמן לחבירו
והוקרו או שהוזלו

If a person sold someone wine or oil and they agreed to a price and began to measure the oil, but then the market price increased or decreased;

It depends as follows:
אם עד שלא נתמלאת המדה
למוכר

If the price changed before the measuring utensil was completely filled, the מוכר still owns the wine, and one can retract from the sale.

משנתמלאת המדה
ללוקח

If the price changed after the measuring utensil was completely filled, the לוקח already acquired the wine, and one cannot retract from the sale, because as the Gemara explains

במדת סרסור

The measuring utensil belonged to a broker, and he first loaned it to the מוכר for measuring, and afterward he loans the barrel to the לוקח to store his wine.

Therefore,
עד שלא נתמלאת המדה
כלי ברשות המוכר

The measuring utensil retains the wine for the מוכר, its current owner.

However
משנתמלאת המדה
כלי ברשות לוקח

The barrel acquires the wine for the לוקח, its current owner,

=====

1

מלך

המוכר יין ושמן לחבירו
והוקרו או שהוזלו

If a person sold someone wine or oil and they agreed to a price and began to measure the oil, but then the market price increased or decreased;

It depends:

משנתמלאת
המדה
ללוקח

If the price changed after the measuring utensil was completely filled, the לוקח already acquired the wine, and one cannot retract from the sale.

אם עד שלא
נתמלאת המדה
למוכר

If the price changed before the measuring utensil was completely filled, the מוכר still owns the wine, and one can retract from the sale.

Because as the Gemara explains

במדת סרסור

The measuring utensil belonged to a broker, and he first loaned it to the מוכר for measuring, and afterward he loans the barrel to the לוקח to store his wine.

However

משנתמלאת
המדה
כלי ברשות לוקח

The barrel acquires the wine for the לוקח, its current owner,

Therefore,

עד שלא נתמלאת
המדה
כלי ברשות המוכר

The measuring utensil retains the wine for the מוכר, its current owner.

2 The Mishnah continues

ואם היה סרסור ביניהן
נשברה החבית נשברה לסרסור

If there was broker between them who bought the wine from the מוכר and then sold it to the לוקח, and the broker measured the wine in his measuring utensil, if it broke before it was completely filled, the broker suffers the loss, because

כליו קני ליה

The barrel acquires the wine for the סרסור, its current owner.

=====

The Mishnah continues:

וחייב להטיף לו שלש טיפין

If the מוכר was a בעל הבית, a private person, he is required to pour three extra drops of wine and oil for the לוקח.

However,

הרכינה ומיצית

הרי הוא של מוכר

The remaining wine that settles at the bottom after a while, belongs to the מוכר even though it ought to be given to the לוקח, because as the Gemara explains

משום יאוש בעלים נגעו בה

The לוקח surrenders this wine to the מוכר, because he has no time to wait for it to accumulate.

והחנווני

אינו חייב להטיף שלש טיפין

If the מוכר was a storekeeper, he is not required to pour three extra drops for the לוקח, because as the Rashbam explains

טרוד הוא במכירתו ואין לו פנאי

The חנווני is occupied with his sales, and has no time to pour the extra drops.

היה רבי יהודה disagrees and says regarding a

חנווני

ערב שבת עם חשכה פטור

Only during the moments before Shabbos, the חנווני is not required to pour three drops,

מפני שחנווני טרוד

Because at that time the חנווני is extremely occupied;

But during all other times

חנווני חייב להטיף שלש טיפין

Even a storekeeper is required to pour the three drops, because he is not so occupied.

=====

2

**ואם היה סרסור ביניהן
נשברה החבית נשברה לסרסור**

If there was a broker between them who bought the wine from the מוכר and then sold it to the לוקח, and the broker measured the wine in his measuring utensil, if it broke before it was completely filled, the broker suffers the loss, because

כליו קני ליה

The barrel acquires the wine for the סרסור, its current owner.

וחייב להטיף לו שלש טיפין

If the מוכר was a בעל הבית, a private person, he is required to pour three extra drops of wine and oil for the לוקח.

However,

**הרכינה ומיצית
הרי הוא של מוכר**

The remaining wine that settles at the bottom belongs to the מוכר even though it should be given to the לוקח,

Because as the Gemara explains

משום יאוש בעלים נגעו בה

The לוקח surrenders this wine to the מוכר, because he has no time to wait for it to accumulate.

והחנווני

אינו חייב להטיף שלש טיפין

If the מוכר was a storekeeper, he is not required to pour three extra drops for the לוקח,

Because as the Rashbam explains

טרוד הוא במכירתו ואין לו פנאי

The חנווני is occupied with his sales, and has no time to pour the extra drops.

רבי יב/ד

Regarding a חנווני

ערב שבת עם חשכה פטור

Only during the moments before Shabbos, the חנווני is not required to pour three drops,

מפני שחנווני טרוד

Because at that time the חנווני is extremely occupied;

But during all other times

חנווני חייב להטיף שלש טיפין

Even a storekeeper is required to pour the three drops, because he is not so occupied.

3

Zugt Di Mishnah

השולח את בנו אצל חנווני ופונדיון בידו ומדד לו באיסר שמן ונתן לו את האיסר שבר את הצלוחית ואבד את האיסר

A person sent his son, a child, to a storekeeper with a פנדיון, worth two איסר, to purchase one איסר of oil. The storekeeper sent back with the child one איסר of oil, and one איסר change, and then the child broke the jug of oil and lost the איסר;

The חכמים hold חנווני חייב

The storekeeper is liable to reimburse the בעל הבית for all three items; the oil, the איסר, and the צלוחית, because לאודועי שדריה

The חנווני is responsible, because the בעל הבית sent the child only to notify the חנווני of his desire to purchase oil, but he did not want him to send the items back with the child, but rather with a responsible person.

רבי יהודה פוטר ששלח

רבי יהודה holds the storekeeper is exempt from reimbursement, because לשדורי ליה שדריה

The father is responsible, because he wanted the child to also bring back the items, and the חנווני merely fulfilled his wishes.

=====

The Mishnah concludes

ומודים חכמים לרבי יהודה בזמן שהצלוחית ביד התינוק ומדד חנווני לתוכה שחנווני פטור

The חכמים agree that if the חנווני did not take the jug from the child, but rather the child held the jug while the חנווני poured in the oil, the חנווני is not liable for the jug, only for the איסר ושמן.

3

משנה

השולח את בנו אצל חנווני ופונדיון בידו ומדד לו באיסר שמן ונתן לו את האיסר שבר את הצלוחית ואבד את האיסר

A person sent his son, a child, to a storekeeper with a פנדיון, worth two איסר, to purchase one איסר of oil.

The storekeeper sent back with the child one איסר of oil, and one איסר change, and then the child broke the jug of oil and lost the איסר.

רבי ירמיה

פוטר

שעל מנת כן שלחו

The storekeeper is exempt from reimbursement,

because

לשדורי ליה שדריה

The father is responsible, because he wanted the child to also bring back the items, and the חנווני merely fulfilled his wishes.

חכמים

חנווני חייב

The storekeeper is liable to reimburse the בעל הבית for the oil, the איסר, and the צלוחית,

because

לאודועי שדריה

Because the בעל הבית sent the child only to notify the חנווני of his desire to purchase oil. He did not want him to send the items back with the child, but rather with a responsible person.

ומודים חכמים לרבי ירמיה

בזמן שהצלוחית ביד התינוק

ומדד חנווני לתוכה

שחנווני פטור

The חכמים agree that if the child held the jug while the חנווני poured in the oil, the חנווני is not liable for the jug, only for the איסר ושמן.

4 The Gemara asks
Why do the חכמים hold that if the חנוני did take the jug he is liable for the צלוחית?
אבידה מדעת היא
The father who sent the צלוחית along with a child, who is bound to break it, obviously does not care for the צלוחית and he is considered as having thrown away the צלוחית and it became ownerless?

The Gemara offers three explanations
1.

ר' הושעיא says the Mishnah is a case of
בבעל הבית מוכר צלוחיות
וכגון שנטלה חנווני על מנת לבקרה

The father was a jug dealer, and he sent along the jug to the חנוני hoping that he would buy it, and the חנוני took the jug to inspect it for purchase.

The רבנן hold
חנוני חייב

As שמואל who says

הנוטל כלי מן האומן על מנת לבקרו
ונאנס בידו חייב

If a potential buyer takes an item from a craftsman with the intention to possibly buy it and it broke accidentally, he is liable for the item, because as the Rashbam explains
כיון דקיצ' דמיה

בנטילה קנאה מיד וחייב באחריותו

Since the price of the item is established, when the חנוני takes the צלוחית he immediately acquires it as if he bought it, and therefore even if he then decides not to buy it, he becomes responsible for the צלוחית until it is returned to its owner.

While רבי יהודה holds
חנוני פטור

Because he disagrees with שמואל's Halachah and holds
אינו חייב באחריותו

The potential buyer does not become responsible for the item that he takes.

And accordingly, the Mishnah's סיפא is understood as follows:

מודים חכמים

שאם נטלה על מנת שלא לבדקה

'הרי היא כאילו צלוחית ביד התינוק וכו'

שחנווני פטור

The חכמים agree that if the חנוני took the jug with no intention to buy it, it is as if the jug remained in the child hands, for which the חנוני is פטור because
אינו חייב באחריותו

4
Why do the חכמים hold that if the חנוני did take the jug he is liable for the צלוחית?
אבידה מדעת היא
The father who sent the צלוחית with a child, who is bound to break it, obviously does not care for the צלוחית and he is considered as having thrown away the צלוחית and it became ownerless?

1

רב הושעיא

**בבעל הבית מוכר צלוחיות
וכגון שנטלה חנווני על מנת לבקרה**

The father was a jug dealer, and he sent along the jug to the חנוני hoping that he would buy it, and the חנוני took the jug to inspect it for purchase.

The רבנן hold

חנוני חייב

As שמואל who says

**הנוטל כלי מן האומן על מנת לבקרו
ונאנס בידו חייב**

If a potential buyer takes an item from a craftsman with the intention to possibly buy it and it broke accidentally, he is liable for the item, because

as the Rashbam explains

כיון דקיצ' דמיה

בנטילה קנאה מיד וחייב באחריותו

Since the price of the item is established, when the חנוני takes the צלוחית he immediately acquires it as if he bought it, and therefore even if he then decides not to buy it, he becomes responsible for the צלוחית until it is returned to its owner.

While רבי יהודה holds

חנוני פטור

Because he disagrees with שמואל - and holds

אינו חייב באחריותו

The potential buyer does not become responsible for the item that he takes.

And accordingly,

the Mishnah's סיפא is understood as follows:

מודים חכמים

**שאם נטלה על מנת שלא לבדקה
הרי היא כאילו צלוחית ביד התינוק וכו'**

שחנווני פטור

The חכמים agree that if the חנוני took the jug with no intention to buy it, it is as if the jug remained in the child hands, for which the חנוני is פטור because

אינו חייב באחריותו

3.
Therefore, רבא concludes with the following explanation:
כגון שנטלה למוד בה לאחרים
The תנוני took the jug from the child to measure oil for another person, without permission.
ובשואל שלא מדעת קא מיפלגי
And they disagree in the status of one who uses someone else's item without permission.
The חכמים hold
גזלן הוי
וקנייה להתחייב בה עד שתבא ליד בעלים
The תנוני is considered a thief who becomes liable for the item until he returns the item and notifies the owner of its return. Therefore, although the תנוני did return the jug to the child, he is חייב, because
אין זה דעת בעלים
He did not notify the בעל הבית of its return.

While רבי יהודה holds
שואל הוי
He is considered a borrower who becomes liable for the item only until he returns it to its place, even if he does not notify the owner. Therefore, since the תנוני did return the jug to the child he is פטור, because
לא בעינן דעת בעלים

And accordingly, the Mishnah's סיפא is understood as follows:
מודים חכמים
היכא דנטלה שלא למוד בה לאחרים
אלא לצורך התינוק
שחנווני פטור
The חכמים agree that if the תנוני took the jug to measure oil only for the child, but not for anyone else, the תנוני is פטור, because
דלא אפקא מרשות בעלים
Since he did not remove the jug from the owner's jurisdiction, he does not become liable for the jug.

3
רבא concludes with the following explanation:
כגון שנטלה למוד בה לאחרים
The תנוני took the jug from the child to measure oil for another person, without permission.
ובשואל שלא מדעת קא מיפלגי
And they disagree in the status of one who uses someone else's item without permission.

רבי ירמיה
שואל הוי
He is considered a borrower who becomes liable for the item only until he returns it to its place, even if he does not notify the owner.

Therefore,
since the תנוני did return the jug to the child he is פטור, because
לא בעינן דעת בעלים

חכמים
גזלן הוי
וקנייה להתחייב בה עד שתבא ליד בעלים
The תנוני is considered a thief who becomes liable for the item until he returns it and notifies the owner of its return.
Therefore, although the תנוני did return the jug to the child, he is חייב, because
אין זה דעת בעלים
He did not notify the בעל הבית of its return.

And accordingly,
the Mishnah's סיפא is understood as follows:

מודים חכמים
היכא דנטלה שלא למוד בה לאחרים
אלא לצורך התינוק
שחנווני פטור

The חכמים agree that if the תנוני took the jug to measure oil only for the child, but not for anyone else, the תנוני is פטור, because

דלא אפקא מרשות בעלים
Since he did not remove the jug from the owner's jurisdiction, he does not become liable for the jug.